

Asia: VN/25152/2023

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja Suomen rannikkostrategian luonnokseen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Puhtaan meren puolesta ry:n lausunto rannikkostrategiaan

Rannikkostrategia tarkoittaa Suomen merialuesuunnitelman 2030 visiota ja toimenpiteitä rannikolle. Rannikkostrategia tähtää vuoteen 2050.

Rannikkostrategian tavoitteena on edistää rannikon kestävästä käytöstä vastaten luontokadon, ilmastonmuutoksen ja saastumisen uhkiin. Rannikkostrategian tavoitteiden näkökulmasta on äärimmäisen tärkeää, että rannikkostrategia on ajan tasalla ja se ottaa kantaa myös uusiin saastumisen uhkiin sekä tunnistaa tutkimustarpeet uusille kuormittajille, jotka myös heikentävät Itämeren ilmastomuutokseen sopeutumista.

Rannikkostrategiassa ei voida keskittyä vain rannikolla tapahtuvaan kehittämiseen ja suunnitteluun (sivu 3) vaan rannikkoon vaikuttavat pitkälti myös järvien ja jokien muutokset. Samoin ei voida unohtaa metsäteollisuuden ja maatalouden vaikutuksia.

.

Ajankohtaisia ja uusia uhkia Itämerelle ovat Vihreän Siirtymän hankkeet kuten merituulivoiman rakentaminen ja akkuarvoketjun akkumateriaalitehtaat sekä kaivosteollisuuden kaivosvesien kulkeutuminen jokia pitkin Perämereen. Rannikkostarategiassa tulee ottaa kantaa uuden teollisuuden päästöjen vaikutusten arviointiin ja edellyttää aina parhaan käytettävissä olevan tekniikan käyttöä vesistöpäästöjen minimoimiseksi. Rannikkostrategian tulee ottaa kantaa Vihreän siirtymän hankkeisiin, jotka voivat aiheuttaa kuormitusta Itämerelle. Teollisuuden päästöt kuormittavat erityisesti matalia rannikkovesiä ja aiheuttavat luontokatoa meriluonnolle, jos niiden käsittelyä ja puhdistamista ei vaadita.

Vihreän Siirtymän hankkeiden ja muiden suunniteltujen uusien kuormittajien päästöjen vaikutus Itämerelle ja meriluonnolle tulee arvioida monipuolisesti ja tarvittaessa tulee olla valmius luoda uusia raja-arvoja ja ohjeistuksia, jotta uuden teollisuuden vaikutusten arviointi Itämerelle ei jää paikallisviranomaisten vastuulle. Luvituksessa ei tule sallia helpotuksia tai poikkeuksia vesipuidedirektiivistä vaan Vihreän Siirtymän toimijoiden on käytettävä parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa päästöjen minimoimiseksi, jotta Itämeri säilyy ja sen tila paranee myös tuleville sukupolville. Vihreän siirtymä kuten akkuteollisuuden on oltava EU:n taksonomian tavoitteiden mukaisesti kestävää niin ilmaston kuin vesistöjen kannalta. Ei tule sallia, että suurin osa akkumateriaalitehtaiden jätteistä sijoitetaan Itämereen vaan on edellytettävä parhaan käytettävissä olevan tekniikan käyttämistä ja kierrätettävä materiaalit mereen laskemisen sijaan.

Merituulipuistojen rakentamista tulee ohjata systemaattisesti nivoen hankkeet yhteen ja vaatien hankkeiden yhteissuunnittelua. Merikaapeleiden vaikutuksia ja itse tuulivoimaloiden vaikutuksia ei ole riittävästi selvitetty koskien Itämerta, valtamerillä tehdyt tutkimukset eivät ole suoraan sovellettavissa Itämereen. Hankkeiden kiireellinen aikataulu ei saa johtaa meriluonnon tilan heikkenemiseen tutkitun tiedon puuttuessa. Rannikkostrategian yhteisenä periaatteena on myös systeminen ajattelu ja kestävä toiminnan rajojen tuntemus, mitä merituulivoiman suunnittelussa ja rakentamisessa myös nyt tarvitaan.

Strategiaan liittyä toimenpiteenä Hyvien käytäntöjen foorumi, jonka merkitys tulisi olla myös ohjaava, uuden tiedon kerääjänä ja levittäjänä. Ympäristövaikutusten arviointia tulisi myös uudistaa ja foorumin roolia voisi siinä suhteessa täsmentää. Sujuvaa yhteistyötä ja viestintää korostetaan koskien päätöksentekoa. Nostamme tässä esille avoimen tiedotuksen merkityksen ja viranomaisten asiantuntijuuden vahvistamisen (ELYt, AVIt, SYKE, ministeriöt) tarpeellisuuden toimialakohtaisesti.

Ajantasaisen tilannekuvan saavuttaminen kaikilla rannikkoalueilla edellyttää myös tutkimukseen panostamista, vähintäänkin kattamaan rannikon Natura-alueet ja niiden läheisyyden sekä suurimmat meren tilaa heikentävät jätevesipäästöalueet. Aineistojen kuvailussa olisi myös hyvä olla näkyvillä päästöjen muutostekijät kuten tiukentuneet ympäristölait, jotta nykytilan vertailulla olisi kattavaa pohjatietoa muutoksen syihin.

Rannikkostrategia tähtää aina vuoteen 2050 asti, joten on erittäin tärkeää, että se on ajan tasalla tämän hetken päästöistä, suunnitelluista hankkeista ja ennakoi myös tulevia Itämeren kuormittajia.

Tomberg Marja
Puhtaan Meren Puolesta Ry

